

ການບຽດຍິດຂອງນ້ຳເຄັມເຂົ້າໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ

ຈຸດປະສົງ

ກໍຣະນີສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ຈະຄົ້ນເລິກ ເຫດການຂອງການບຽດຍິດ ຂອງນ້ຳເຄັມເຂົ້າໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ທີ່ບັນດາຜູ້ຈັດການກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະນັກການເມືອງກຳລັງປະເຊີນຢູ່ ສຳຫຼັບແກ້ບັນຫາການສົ່ງເສີມການຜະລິດກະເສດສຸມ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ລັດຖະບານຫວຽດນາມໄດ້ ພະຍາຍາມ ພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດຜ່ານໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງຫຼາຍຢ່າງລວມທັງ ການກໍ່ສ້າງປະຕູນ້ຳ ເພື່ອປ້ອງກັນການບຽດຍິດ ຂອງນ້ຳເຄັມ ແລະສະໜອງນ້ຳຊົນລະປະທານເຂົ້າຫົດເນື້ອທີ່ນາ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ໂດຍສະເພາະ, ຄວາມພະຍາຍາມດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສຸມໃສ່ດ້ານ ຄວາມເໝາະສົມ, ຂໍ້ຈຳກັດ ແລະຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງວຽກງານການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງ ໃນເຂດແຄ້ວນຕ່າງໆ ຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ຫົວຂໍ້ຂອງການເຝິກອົບຮົມ ETP:

- ▶ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະຈິດສຳນຶກຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
- ▶ ວິທະຍາສາດສິ່ງແວດລ້ອມໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ
- ▶ ແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແລະສິ່ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ (IREM)
- ▶ ອຸປະສັກສຳຫຼັບ IREM
- ▶ ການພັດທະນາ IREM ທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ
- ▶ ເຄື່ອງມືສຳຫຼັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ IREM
- ▶ ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດ (SEA)

ປະເດັນ

ປະເດັນລະອຽດທີ່ຍົກຂຶ້ນມາໃຫ້ເຫັນແຈ້ງໃນກໍລະນີສຶກສາຄັ້ງນີ້ມີດັ່ງນີ້:

- ບັນດາຂໍ້ຂັດແຍ່ງຕ່າງໆ ໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ຕິດພັນກັບ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆທີ່ເປັນບູລິມະສິດ ແລະ ບັນດາຍຸດທະສາດທີ່ສາມາດເປັນທາງອອກໃນການຄຸ້ມຄອງ
- ຄວາມຈຳເປັນຂອງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບັນດານະໂຍບາຍຂານຕອບ ເຖິງວ່າສະພາບການຍັງຕິດຢູ່ໃນພາວະທີ່ບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນທາງດ້ານວິທະຍາສາດແລະວິສະວະກຳກໍຕາມ
- ຄວາມສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍ ທີ່ສາມາດຕີຫຼົບທົບໄດ້ ແລະຫຼັກການຄຸ້ມຄອງທີ່ນຳມາພູມໃຊ້ ເພື່ອຂານຕອບຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບການ ແລະການສ່ອງແສງກັບ ກ່ຽວກັບປະສິດທິພາບຂອງນະໂຍບາຍ ແລະການຄຸ້ມຄອງທີ່ເລືອກມາໃຊ້ (ເຊັ່ນ: ການເຮັດນາເຂົ້າ ແລະການລ້ຽງກູ້)
- ຄວາມຈຳເປັນຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານ ໃນການແກ້ບັນຫາທີ່ກວມລວມດັ່ງກ່າວ

ວັດຖຸປະສົງຂອງການຮຽນຮູ້

ພາຍຫຼັງທີ່ສຳເລັດກໍຣະນີສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມຈະສາມາດ:

- ໃຫ້ຕົວຢ່າງທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຄຸນລັກສະນະກວມລວມຂອງລະບົບນິເວດ ອັນຈະສ້າງຄວາມສັບສົນໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການກຳນົດນະໂຍບາຍໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ
- ອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ເປັນຍ້ອນຫຍັງວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຂານຕອບຕໍ່ບັນຫາການບຽດຍິດຂອງນ້ຳເຄັມໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ
- ກຳນົດໄດ້ ຊ່ອງຫວ່າງຂອງຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບການບຽດຍິດຂອງນ້ຳເຄັມ ແລະປະສິດທິຜົນທີ່ຄາດຫວັງໄວ້ຈາກໂຄງການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງດ້ານປະຕູນ້ຳ

- ກຳນົດໄດ້ລະອຽດກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຄາດຫວັງໄວ້ກັບ ໂຄງການກໍ່ສ້າງປະຕູນໍ້າ
- ສິນທະນາກ່ຽວກັບຂໍ້ຈຳກັດຂອງໂຄງການ ໃນດ້ານຄວາມເໝາະສົມຂອງການປູກເຂົ້າແບບກະເສດສຸມໃນພາກຕ່າງໆຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ
- ລະບຸຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ
- ໃຫ້ຕົວຢ່າງກ່ຽວກັບສິ່ງກົດຂວາງການຮ່ວມມືລະຫວ່າງອົງກອນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ພາຍໃນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມ
- ລະບຸຮູບແບບການຄຸ້ມຄອງທີ່ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ

ສັງລວມໂຄງການໂດຍຫຍໍ້

ບົດແນະນຳແລະຄວາມເປັນມາ

ເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ໃນປະເທດວຽດນາມ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ທັງໝົດ ປະມານ 3,9 ລ້ານ ຮຕ ປົກຄຸມເນື້ອທີ່ຂອງ 12 ແຂວງ ທີ່ມີປະຊາຊົນອາໄສຢູ່ທັງໝົດປະມານ 17 ລ້ານ ຄົນ. ເຂດສາມຫຼ່ຽມນີ້ ມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະເປັນພື້ນທີ່ການປູກຝັງ ທີ່ມີສະມັດຕະພາບການຜະລິດສູງສຸດໃນທົ່ວປະເທດ.

ສິ່ງທີ່ເປັນອຸປະສັກ ອັນໃຫຍ່ຫຼວງແກ່ການຜະລິດກະເສດສຸມໃນເຂດນີ້ ແມ່ນ: ເກືອບເຖິງ 2 ລ້ານ ຮຕ ຫຼື ເທົ່າກັບ ປະມານ 50% ຂອງເນື້ອທີ່ລວມ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ (ຮູບທີ່ 2). ໃນລະດູແລ້ງ ທີ່ເປັນເວລາອັດຕາການໄຫຼຂອງນໍ້າຂອງຕ່ຳທີ່ສຸດ, ນໍ້າເຄັມບຽດຍຶດເຂົ້າໄປໃນເນື້ອທີ່ ເຖິງ 30 ກມ ອັນເປັນເຫດໃຫ້ດິນປູກຝັງຂະໜາດກ້ວາງກາຍເປັນດິນເຄັມ. ສະພາບການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ ຍິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ໃນຂະນະທີ່ ມີການນຳໃຊ້ນໍ້າຂອງໃນປະລິມານເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອຕອບສະໜອງແກ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຜະລິດກະສິກຳ ແລະການພັດທະນາຕົວເມືອງ. ການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ ໃນອັດຕາການບຽດຍຶດສູງສຸດ ເກີດມີໃນຊ່ວງ ເດືອນ ເມສາ ຫາ ເດືອນ ພຶດສະພາ ແລະລົດລົງຕ່ຳສຸດໃນເດືອນ ຕຸລາ. ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ, ນໍ້າຈັດຈາກລຳນ້ຳຂອງ ແລະນໍ້າຝົນຈາກທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຍູ້ນໍ້າເຄັມດັ່ງກ່າວກັບລົງສູ່ທະເລ ເຮັດໃຫ້ສາມາດທຳການຜະລິດກະສິກຳໄດ້ໃນຊ່ວງເວລາ ປະມານ 6 ເດືອນ.

ນອກຈາກ ການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການກະສິກຳແລ້ວ, ມັນຍັງສ້າງຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີແກ່ລະບົບນິເວດຂອງທຳມະຊາດເທິງບົກ ອັນນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ຊຶ່ງມີຜົນເຮັດໃຫ້ ບັນດາຊີວະນາໆພັນໃນເຂດແຄມຝັ່ງຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ມີຈຳນວນລົດນ້ອຍຖອຍລົງໄປເລື້ອຍໆ. ໃນຈຳນວນ 150 ຊະນິດພັນ ແລະ ຊະນິດພັນຍ່ອຍ ຂອງປາ ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນບົ້ມແດງ (ບັນຊີຊະນິດພັນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນ) ຂອງວຽດນາມ, ມີ 40 ຊະນິດ ຂອງປານໍ້າຈັດ ແລະ ປານໍ້າເຄັມ ໄດ້ຖືກພົບເຫັນໃນເຂດ ສາມຫຼ່ຽມນີ້.

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ

ໃນຫຼາຍສັດຕະວັດຜ່ານມາ ທີ່ປະຊາຊົນອາໄສຢູ່ໃນເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ ໄດ້ພະຍາຍາມ ປັບສະພາບຂອງຕົນໃຫ້ເຂົ້າກັບເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດອັນຍາກເຂັ້ມນີ້. ລາຍຮັບສ່ວນໃຫຍ່ຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ມາຈາກ:

- ການປູກເຂົ້າປະຈຳປີ ໃນນານໍ້າຝົນ ທີ່ສາມາດຜະລິດໄດ້ ປະມານ 2 - 2,5 ໂຕນ/ຮຕ
- ປ່າຊາຍແລນ (Mangrove Forests)
- ການຫາປາ

ລາຍລະອຽດ ຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ມີຜົນຕໍ່ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ໄດ້ສັງລວມໄວ້ໃນພາກຕໍ່ໄປນີ້:

ທົ່ງນານຈໍຝົນ

ເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງມີ 3,9 ລ້ານ ຮຕ, ໃນນັ້ນ, 2.7 ລ້ານ ຮຕ ກຳລັງຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ຈຸດປະສົງຂອງການຜະລິດກະສິກຳ ຊຶ່ງລວມເອົາການປູກພືດລົ້ມລຸກ (2,1 ລ້ານ ຮຕ), ພືດຍືນຕົ້ນ (370.000 ຮ ຕ), ແລະ ເປັນເນື້ອທີ່ເປັນນ້ຳ (ລຳນ້ຳ, ຫ້ວຍໜອງ, ຄອງບົງ ແລະອື່ນໆ) ແລະເນື້ອທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການປະມົງ (203,000 ຮຕ). ເຂົ້າເປັນພືດຕົ້ນຕໍໃນການຜະລິດກະສິກຳໃນເຂດນີ້. ຕາມເງື່ອນໄຂທຳມະຊາດ, ຮອບວຽນການ ຜະລິດເຂົ້າທຸກຊະນິດພັນ ໃຊ້ເວລາຂ້ອນຂ້າງຍາວ ຫຼາຍກວ່າ 160 ວັນ. ເຖິງວ່າເຂົ້າທີ່ຜະລິດໄດ້ຈະມີຄຸນນະພາບ ດີ ແມ້ກະທັ້ງສຳຫຼັບການສົ່ງອອກ ກໍຕາມ, ແຕ່ສະມັດຕະພາບການຜະລິດເຂົ້າແມ່ນຍັງຕໍ່າ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 2,0- 2,5 ໂຕນ/ຮຕ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປຽດຍຶດຂອງນ້ຳເຄັມ, ການປູກພືດຊະນິດ ດຸ່ງວນໃນລະດູຝົນ ມັກຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຄື້ນທະເລ ອັນມີສາຍເຫດມາຈາກພະຍຸໄຕຟຸນ.

ເພື່ອຂານຕອບຕໍ່ບັນຫາສະມັດຕະພາບການຜະລິດຕໍ່ານີ້, ລັດຖະບານວຽດນາມ ໄດ້ພັດທະນາ ນະໂຍ ບາຍໃໝ່ ສຳຫຼັບການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນ້ຳ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງ ຕ້ອງການສະບຽງອາຫານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ໃນໄລຍະ 20 ປີຜ່ານມາ, ວຽກງານການກໍ່ສ້າງໂຄງລ່າງ ເພື່ອຕ້ານການ ປຽດຍຶດຂອງນ້ຳເຄັມ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງລະບົບລະບາຍນ້ຳ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນບັນຫານ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ. ຍ້ອນການກໍ່ສ້າງດັ່ງກ່າວ, ການຜະລິດເຂົ້າໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ ອັນສ້າງເງື່ອນໄຂ ສະດວກແກ່ຊາວນາ ສາມາດຜະລິດເຂົ້າໄດ້ 3 ຮອບຕໍ່ປີ ທຽບໃສ່ 1 ຮອບຕໍ່ປີ ໃນອະດີດ.

ປ່າຊາຍເລນ (Mangrove Forests)

ປ່າຊາຍເລນ ມີຢູ່ກະຈາຍຕາມແຄມທະເລຂອງຝັ່ງສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນຄວາມຍາວ 650 ກມ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ມີ ຢູ່ຕາມບໍລິເວນເລາະລຽບແຄມທະເລຕິດຈອດກັບທະເລຈີນໃຕ້ 350 ກມ ແລະ ຕິດຈອດກັບອ່າວໄທ 300 ກມ. ດິນທາມເຂດນີ້ ເປັນຖິ່ນອາສັຍທີ່ສຳຄັນຂອງ ປາແລະກຸ້ງ ທີ່ມີຢູ່ໃນທະເລ ແລະຕາມແຄມຝັ່ງ, ອັນເປັນສິ່ງເອື້ອ ອຳນວຍ ແກ່ກຸ້ງທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດສູງ ທີ່ອາສັຍບໍລິເວນນ້ຳຕົ້ນຕາມແຄມທະເລ ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງວາງ ໄຂ່. ນອກຈາກຈະເປັນແຫຼ່ງທີ່ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນທາງດ້ານນິເວດແລ້ວ, ປ່າຊາຍເລນ ຍັງທຳໜ້າທີ່ເປັນກັນຊົນຕໍ່ ຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກການກັດເຊາະຂອງຄື້ນທະເລຕາມແຄມຝັ່ງ ອີກດ້ວຍ.

ເນື້ອທີ່ຂອງປ່າແຄມນ້ຳທັງໝົດທີ່ມີຢູ່ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມນີ້ ມີປະມານ 120.000 ຮຕ, ອັນລວມເອົາ ປ່າ ແຄມທະເລທຳມະຊາດ (40.000 ຮຕ), ປ່າປູກ (20.000 ຮຕ) ແລະ ປ່າທຳມະຊາດປະສົມປ່າປູກ (65.000 ຮ ຕ). ນອກຈາກນີ້ ປ່າ *Melaleuca* ຍັງມີຢູ່ຢ່າງແຜ່ຫຼາຍໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ, ດິກດຳບັນ ມີຢູ່ແຜ່ຫຼາຍໃນເຂດນ້ຳ ຖ້ວມ. ໃນໄລຍະຫຼາຍທົດສະວັດຜ່ານມານີ້, ປ່າຊະນິດນີ້ໄດ້ລົດນ້ອຍຖອຍລົງຢ່າງວ່ອງໄວ ຊຶ່ງໃນປະຈຸບັນ ຍັງຫຼົງ ເຫຼືອຢູ່ພຽງແຕ່ 100.000 ຮຕ ເທົ່ານັ້ນ. ການເພີ່ມຕົວຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ ອັນຕາມມາດ້ວຍການຂະ ຫຍາຍຕົວ ຂອງກິດຈະກຳທາງດ້ານການປະມົງ ແລະການກະສິກຳ ໄດ້ກາຍເປັນຕົວເລັ່ງສຳຫຼັບ ການສູນເສັ້ງເນື້ອ ທີ່ປ່າຊາຍເລນ ແລະ ປ່າປະເພດອື່ນໆທີ່ມີຢູ່ຕາມແຄມຝັ່ງ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ການປະມົງ

ເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງເປັນສະຖານທີ່ສຳຄັນສຳຫຼັບການຄ້າຊຸກການມີຊີວິດຂອງສັດນ້ຳນາໆຊະນິດ ບໍ່ວ່າທາງ ດ້ານອັດຕາສ່ວນປະສົມ ກໍຄືດ້ານຄວາມຫຼາກຫຼາຍ. ປະເພດຂອງຖິ່ນອາສັຍທີ່ສຳຄັນ ທີ່ປ່າຫຼາຍຊະນິດໄດ້ນຳໃຊ້ ໃນຮອບວຽນຊີວິດຂອງພວກມັນມີດັ່ງນີ້:

- ເຂດທ້ອງທະເລ ອັນເປັນຖິ່ນອາສັຍຂອງຊະນິດພັນປາທ້ອງຖິ່ນ ແລະຊະນິດພັນທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ຂຶ້ນໄປຕາມລຳນ້ຳ ເພື່ອວາງໄຂ່ໃສ່ ຖິ່ນອາສັຍໃນນ້ຳກ່ອຍ (ນ້ຳເຕັມປະມານ 30%) ຫຼື ນ້ຳຈືດ.
- ຕາມລຳແມ່ນນ້ຳຂອງຂຶ້ນເປັນຖິ່ນອາສັຍຂອງປານຈືດຫຼາຍຊະນິດພັນ

ສ່ວນກຸ້ງທີ່ມັກພົບເຫັນໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງລວມມີ ກຸ້ງນ້ຳຈືດຂະໜາດໃຫຍ່ (Fresh Water Giant Prawn) ທີ່ມັກເຄື່ອນຍ້າຍຈາກນ້ຳຈືດ ໄປສູ່ນ້ຳກ່ອຍ ແລະທ້ອງທະເລ ເພື່ອວາງໄຂ່. ສ່ວນຊະນິດພັນອື່ນໆ ກ່ວາງໄຂ່ຕາມທ້ອງທະເລໃນລະຫວ່າງ ເດືອນ ມີນາ ຫາ ເດືອນ ກໍຣະກິດ ຂອງທຸກໆປີ. ການຈັບກຸ້ງ ໄດ້ກາຍເປັນກິດຈະກຳທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງ, ໂດຍສະເພາະ ສຳຫຼັບການສົ່ງອອກ. ອີງຕາມປະເພນີແລ້ວ, ປະຊາຊົນທີ່ອາສັຍໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມນີ້ ມີອາຊີບສະລັບປຸງນັກໄປ ລະຫວ່າງການປູກເຂົ້າ ແລະ ການເຮັດນາກຸ້ງ ເປັນແຕ່ໄລຍະ ຂຶ້ນຢູ່ກັບເງື່ອນໄຂຂອງດິນຟ້າອາກາດ (ເຊັ່ນ: ປະລິມານນ້ຳຝົນ, ນ້ຳຖ້ວມ). ໃນວິຖີຊີວິດຕົວຈິງ, ຊາວນາສາມາດທົນແທນໂອກາດທີ່ບໍ່ສາມາດປູກເຂົ້າໄດ້ຫຼາຍກວ່ານຶ່ງລະດູ ດ້ວຍການຫັນມາລ້ຽງກຸ້ງແທນໃນເຂດນ້ຳເຕັມ.

ການມີຂໍ້ມູນອັນຈຳກັດກ່ຽວກັບປະຊາກອນປາໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການປະເມີນຜົນກະທົບຈາກຄວາມກົດດັນດ້ານການເກັບກູ້ ຫຼື ການທຳລາຍ ຫຼື ການເຊື່ອມຄຸນນະພາບຂອງຖິ່ນອາສັຍຂອງສັດນ້ຳ. ເຖິງວ່າຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປະເມີນຈະບໍ່ສາມາດເປັນທີ່ໄວ້ວາງໃຈໄດ້ກໍຕາມ, ແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີຢູ່ຊື້ໃຫ້ເຫັນວ່າປະລິມານການຈັບປາທີ່ບໍ່ມີຄວາມຍືນຍົງ ໄດ້ສ້າງຄວາມກົດດັນຢ່າງໜັກໜ່ວງສຳຫຼັບບາງຊະນິດພັນປາ. ຄວາມກົດດັນອີກຢ່າງນຶ່ງ ຄືການສູນເສັງ ແລະການເຊື່ອມຄຸນນະພາບຂອງຖິ່ນອາສັຍ ອັນມີຕົ້ນເຫດມາຈາກວຽກງານການພັດທະນາ ທີ່ເຫັນວ່າມີຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຊະນິດພັນປາທ້ອງຖິ່ນ ແລະມີຜົນກະທົບທາງອ້ອມຕໍ່ຊະນິດພັນປາເຄື່ອນຍ້າຍ ທີ່ອາສັຍຖິ່ນດັ່ງກ່າວເປັນສະຖານທີ່ວາງໄຂ່ ແລະລ້ຽງລູກ. ຄວາມກົດດັນຢ່າງອື່ນທີ່ມີຕໍ່ປະຊາກອນຂອງປາ ໄດ້ແກ່ ຄຸນນະພາບຂອງນ້ຳ ອັນເນື່ອງມາຈາກມົນພາວະ ຂອງວຽກງານການພັດທະນາ ແລະການຫຼຸດລົງຂອງປະລິມານນ້ຳ ຊຶ່ງມີຜົນມາຈາກການນຳໃຊ້ນ້ຳເພື່ອການຊົນລະປະທານ.

ສະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງ

ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານນິເວດ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳຄັນສູງຕໍ່ປະຊາຊົນ ທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນພາກພື້ນນີ້. ຊັບພະຍາກອນຈຳພວກນີ້ໄດ້ຮັບການຕີລາຄາວ່າ ຢູ່ໃນລະດັບ “ ດີພໍໃຊ້ ” ຫາ “ ທຸກຍາກ ” ພາຍຫຼັງຍຸກການກໍ່ສ້າງປະເທດຊາດຂອງຫວຽດນາມຫຼັງສົງຄາມ ທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕາໜ່າງວຽກງານການພັດທະນາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະຕາມມາດ້ວຍຜົນກະທົບອັນບໍ່ດີດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ສາເຫດຫຼັກສອງຢ່າງທີ່ເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານນິເວດໃນເຂດນີ້ຊຸດໂຊມລົງ ໄດ້ແກ່:

- ຄວາມບໍ່ພຽງພໍທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ (ເຊັ່ນ: ນ້ຳປະປາ, ສະຖານທີ່ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ໂຮງງານບຳບັດນ້ຳເສັງ) ໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ໆ ໄດ້ກາຍເປັນຕົວເລ່ງເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບນ້ຳໃນລຳນ້ຳ ເຊື່ອມໂຊມລົງໄປເລື້ອຍໆ
- ການເພີ່ມຕົວຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຄວາມທຸກຈົນໃນເຂດຊົນນະບົດ, ບວກໃສ່ ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈແຈ້ງກ່ຽວກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນນິເວດແບບບໍ່ຍືນຍານ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ກະສິກຳໄປສູ່ເນື້ອທີ່ທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວດ້ານນິເວດ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນນ້ຳຂອງມີລັກສະນະໂດດເດັ່ນ ອັນສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວຂອງມັນ ທີ່ໄດ້ມາຍ້ອນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່

ເກີດມີເພີ່ມຂຶ້ນ ລະຫວ່າງກຸ່ມຜູ້ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ໂດຍສະເພາະກຸ່ມນໍາໃຊ້ນໍ້າ. ໃນເຂດນີ້ ຂະແໜງການກະສິກໍາ ເປັນຂະແໜງການຫຼັກທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທີ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມັນໄດ້ມາຈາກການເພີ່ມທະວີຂອງການນໍາໃຊ້ສານເຄມີການກະເສດ. ການນໍາໃຊ້ປຸຍວິທະຍາສາດ ແລະຢາປາບສັດຕູພືດເກີນຂອບເຂດ ສາມາດມີຜົນກະທົບທາງລົບແກ່ຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າໜ້າດິນ ກໍຄືສຸຂະພາບຂອງມະນຸດແລະສັດ. ປັດໃຈນຶ່ງຂອງການຂະຫຍາຍການກະສິກໍາ ທີ່ມີມາຢ່າງຈໍາກັດໄດ້ແກ່ປະລິມານນໍ້າຈືດທີ່ມີຢູ່ສໍາຫຼັບການຊົນລະປະທານ. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຈືດເຂົ້າໃນວຽກງານຊົນລະປະທານ ແລະການອຸດສະຫະກໍາ ຢ່າງເກີນສ່ວນ ຈະນໍາໄປສູ່ການບຽດຍິດຂອງນໍ້າເຄັມເຂົ້າໄປໃນພື້ນທີ່ປູກຝັງ. ວຽກງານການຕ້ານການບຽດຍິດຂອງນໍ້າເຄັມ ໃນທີ່ສຸດ ຈະເຮັດໃຫ້ລະບົບນໍ້າ ໃນພື້ນທີ່ທ້ອງທະເລມີການປ່ຽນແປງ ອັນມີຜົນກະທົບບໍ່ດີ ຕໍ່ບັນດາສັດນໍ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍ ການນໍາໃຊ້ດິນກະສິກໍາ ຍັງສົ່ງຜົນສະທ້ອນທາງລົບແກ່ການລ້ຽງປາໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ແລະເປັນສິ່ງນາບຊູ່ຕໍ່ການຜະລິດ ຂອງຊະນິດພັນທີ່ມີຄວາມໝາຍສໍາຄັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວ ເຫັນໄດ້ວ່າ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ສ້າງຍຸດທະສາດໃໝ່ສໍາຫຼັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຈາກການສ້າງຍຸດທະສາດ ການພັດທະນາແບບປະສົມປະສານໃນລະດັບພາກພື້ນນີ້ ມີຄື:

- ການປ້ອງກັນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໃນໄລຍະຍາວ;
- ເສີມສ້າງທໍາແຮງສໍາຫຼັບການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໃນຫຼາຍຮູບການທີ່ມີລັກສະນະບໍ່ທໍາລາຍ;
- ຫຼຸດຜ່ອນການຊົມໃຊ້ພະລັງງານ ແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ນໍາໃຊ້ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂັດແຍ່ງ ເພື່ອແກ່ງແຍ່ງກັນໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ (ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ຊາວກະສິກອນອາດຈະຕ້ອງການລ້ຽງກຸ້ງ ເຊິ່ງເຫັນວ່າສາມາດສ້າງລາຍຮັບດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ສູງກວ່າ, ແທນທີ່ການປູກເຂົ້ານາໆຊະນິດໃນແຕ່ລະປີ; ໃນບາງສະພາບການ ໄດ້ເກີດມີການແຕກແຫງຂອງປະຕູນໍ້າເພື່ອເອື້ອອໍານວຍແກ່ການລ້ຽງກຸ້ງ);
- ສາມາດຟື້ນຟູລະບົບນິເວດທີ່ຖືກທໍາລາຍ ຄົນສູ່ສະພາບການໃຊ້ງານໄດ້ໄວ ແລະມີປະສິດທິຜົນດີກວ່າ.

ຕົວຢ່າງຂອງນະໂຍບາຍຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບຍືນຍົງ

ຕົວຢ່າງອັນນຶ່ງຂອງທາງເລືອກຂອງຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານທີ່ນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນການສຶກສາການບຽດຍິດຂອງນໍ້າເຄັມໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ. ທາງເລືອກຮ່ວມອັນນີ້ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ຄະນະກໍາມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ (MRC) ເພື່ອຊອກຫາຊ່ອງທາງສໍາຫຼັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແບບມີປະສິດທິຜົນດີກວ່າເກົ່າ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ ດ້ວຍການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ພຶດຕິກຳຂອງການບຽດຍິດຂອງນໍ້າເຄັມໃຫ້ໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ ເພື່ອນໍາໄປປະກອບເຂົ້າໃນການກໍານົດວິທີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດີເລີດ ແລະ ເຂົ້າໃນການສ້າງຍຸດທະສາດ. ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ ມີດັ່ງນີ້:

- ຈໍາແນກບັນດາປັດໃຈຫຼັກ ທີ່ປະກອບສ່ວນສ້າງໃຫ້ເກີດມີພຶດຕິກຳການບຽດຍິດຂອງນໍ້າເຄັມ, ແລະ ສຶກສາສາຍການພົວພັນຂອງພວກມັນ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານທີ່ຈະນໍາໄປສູ່ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເໝາະສົມແລະມີຄວາມຍືນຍານ ຢູ່ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ;
- ສະໜອງເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝ ສໍາຫຼັບການວາງແຜນພັດທະນາໃນທົ່ວອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ໂດຍສະເພາະໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນໍ້າຂອງ ລວມທັງ ບັນດາໂຄງການສະເພາະດ້ານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໂຄງການຄວບຄຸມນໍ້າ ຕຳຟວງ (Tam Phuong); ແລະ
- ເພີ່ມຄວາມສາມາດຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຜ່ານການເຝິກອົບຮົມແລະແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ກັບຜູ້ຊ່ຽວຊານສາກົນ ໃນການຊຸກຍູ້ການປັບປຸງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ.

ຈຸດເດັ່ນຂອງວິທີການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແບບປະສົມປະສານແບບນີ້ ສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜ່ານການຕິດພັນ ແລະປະສານງານອັນແທ້ໝົດ ທາງດ້ານສະຖາບັນ, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມຈະ ສາມາດມີມຸມມອງອັນກ້ວາງໄກ ແລະ ສາມາດສ້າງຍຸດທະສາດ ທີ່ມີຄວາມສາມາດປັບປຸງ ບັນດາວິທີການເດີມ (ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ດໍາເນີນການຄຸ້ມຄອງການນໍ້າໃຊ້ນໍ້າ, ການປະມົງ ແລະການກະສິກໍາ ແບບແບ່ງແຍກ ແລະບໍ່ກົມກຽວກັນ) ມາໝູນໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ, ແທນທີ່ ຈະເຮັດໃຫ້ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນີ້ ເປັນການເພີ່ມຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃຫ້ແກ່ບັນດາທິມງານທີ່ປະກອບດ້ວຍຫຼາຍພາກວິຊາ ອັນເປັນຕົວແທນແກ່ອົງກອນຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ແບບບໍ່ຈໍາເປັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ວິທີການແບບປະສົມປະສານນີ້ ຍັງຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ແລະຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆອີກດ້ວຍ. ການປະຕິບັດການໃນທ້ອງຖິ່ນນີ້, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະມີຂໍ້ມູນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະເຮັດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈແຈ້ງກ່ຽວກັບ ຄວາມສັບສົນຂອງລະບົບການ ແລະສາມາດພັດທະນາທາງອອກ ສໍາຫຼັບແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ມີປະສິດທິຜົນດີກວ່າເກົ່າໄດ້.

ການປະສານງານແລະການຊຸກຍູ້ທາງດ້ານວິຊາການ ລວມເອົາທັງການປະກອບສ່ວນຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານສາກົນ ເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທາງເລືອກແບບປະສົມປະສານນີ້ ໄດ້ຮັບການອຸປະຖໍາຈາກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງ, ໃນຂະນະທີ່ ບັນດາອົງກອນທີ່ມີໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບຊາດຂອງຫວຽດນາມ ລວມມີສາຂາສະຖາບັນການວາງແຜນແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (SubInstitute of Water Resource Planning and Management) ແລະ ສູນອຸຕຸວິທະຍາ ແລະອຸທິກກະສາດເຂດໄຕ້ ທີ່ນະຄອນໂຮຈິມິນ (Southern Regional Hydro- Meteorological Center). ໃນປະຈຸບັນນີ້ ອົງກອນດັ່ງກ່າວໄດ້ທໍາໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້: (1) ດໍາເນີນການວັດແທກລາຍລະອຽດ ແລະເກັບຂໍ້ມູນສໍາຫຼັບການສຶກສາສະເພາະດ້ານ (Thematic Studies); (2) ວິເຄາະຂໍ້ມູນເພື່ອກຳນົດປັດໃຈຕ່າງໆ ຂອງການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ; ແລະ (3) ພະຍາກອນນໍ້າເຄັມ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີອົງກອນທີ່ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະອຳນາດການປົກຄອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນ 6 ແຂວງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການບຽດຍຶດຂອງນໍ້າເຄັມ ກໍໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນການຕາມທາງເລືອກດັ່ງກ່າວ. ຜົນການສ່ອງແສງກັບຈາກການນໍາໃຊ້ຂໍ້ມູນ ຈາກການພະຍາກອນນໍ້າເຄັມເຂົ້າໃນການວາງແຜນການ ແລະການຄຸ້ມຄອງ ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ ຜູ້ຊ່ຽວຊານພາຍໃນ ສາມາດປັບປຸງຄວາມ ຖືກຕ້ອງແມ່ນຢາ ຂອງການພະຍາກອນໄດ້.

ຕົວຢ່າງອັນດີຂອງການນໍາໃຊ້ຜົນສໍາເລັດຂອງທາງເລືອກຂອງວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານນີ້ ສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນ ໂຄງການຄວບຄຸມນໍ້າ ຕຳຟວງ (Tam Phuong) ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ເມືອງ ເຈົາຖັນ (Chau Thanh) ແຂວງຈາວິງ (Tra Vinh). ໂຄງການນີ້ ຖືກອອກແບບ ເພື່ອສະໜອງນໍ້າເຂົ້າຫິດ ເນື້ອທີ່ກະສິກໍາຫຼາຍກວ່າ 17.000 ຮຕ, ຊຶ່ງລວມທັງ ເນື້ອທີ່ 5.980 ຮຕ ໃນເຂດໂຄງການ ຕຳຟວງ (Tam Phuong) ແລະ 11.000 ຮຕ ໃນພື້ນທີ່ໄກ້ຄຽງ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກໂຄງການ. ໃນອະດີດ ການກະສິກໍາຢູ່ໃນເຂດ ຕຳຟວງ ບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາແຕ່ຢ່າງໃດ, ເນື່ອງຈາກມີສະພາບເປັນດິນສົ້ມ (Acid sulfate soil) ແລະ ນໍ້າເຄັມ, ໃນອະດີດ, ປະຊາຊົນໃນເຂດນີ້ ສາມາດທໍາການຜະລິດເຂົ້າໄດ້ພຽງຄັ້ງດຽວໃນຮອບປີ ແລະມີປະສິດທິພາບການຜະລິດພຽງແຕ່ 2,2 ຫາ 2,4 ໂຕນ/ຮຕ ແລະ ມີການຜະລິດພືດຜັກໄດ້ບາງຈໍານວນ ເທົ່ານັ້ນ. ອຸປະສັກອີກຢ່າງນຶ່ງ ທີ່ມີຕໍ່ການຜະລິດພືດຜັກ ໃນເຂດນີ້ ໄດ້ແກ່ ການຂາດແຄນນໍ້າຈືດ ສໍາຫຼັບລໍ່ລ້ຽງລະບົບຂົນລະປະທານ. ສະພາບການມີຄວາມຊຸດໂຊມລົງຕື່ມ ໃນເມື່ອໃນແຕ່ລະປີ ປະຊາຊົນໄດ້ສູນເສັງດິນປູກຝັງໄປ ປະມານ 1.000 ຮຕ ຈາກການດູດເອົານໍ້າເຄັມເຂົ້າຫິດເນື້ອທີ່ ດ້ວຍຄວາມຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການ. ສະຫຼຸບຄວາມແລ້ວເຫັນວ່າ ນໍ້າເຄັມເປັນສັດຕູອັນຮ້າຍກາດ ສໍາຫຼັບການຜະລິດກະສິກໍາໃນເຂດ ຕຳຟວງ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຕຳຟວງ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກໍາຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງ ແລະໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດສູງ ແລະມີຄວາມໝັ້ນຄົງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ສະມັດຖະພາບການຜະລິດເຂົ້າ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກອັດຮາສະເລັ່ງ 2,3 ໂຕນ/ຮຕ ຂຶ້ນເປັນ 4,5-5,0 ໂຕນ/ຮຕ. ຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການປະກົດຕົວຂຶ້ນຢ່າງຈະແຈ້ງກວ່າ ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ ໃນຂະນະທີ່ຊາວນາ ຕັດສິນໃຈ ຮັກສານໍ້າຈືດໄວ້ໃນຄອງນໍ້າ ຫຼື ໃນລໍາຫ້ວຍ ແລະໄດ້ນໍາໃຊ້ວິທີການປ້ອງກັນຜ່ານການພະຍາກອນນໍ້າເຄັມ (ຮູບທີ 2). ຜົນທີ່ກໍາກົດອອກມາໃຫ້ເຫັນກໍຄື ເນື້ອທີ່

ຫຼາຍກວ່າ 20.000 ຮຕ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການບຽດຍົດຂອງນໍ້າເຄັມ. ຖ້າເບິ່ງການຄຸ້ມຄອງໃນມຸມມອງທີ່ກ້ວາງອອກໄປກວ່ານີ້ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ການປັບປຸງສະພາບຂອງການເຮັດພາມ ອັນມີຜົນມາຈາກໂຄງການ ຕຳຟວງ ແລະ ຄວາມພ້ອມຂອງຂໍ້ມູນພະຍາກອນນໍ້າເຄັມ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ສາມາດວາງແຜນກິດຈະກຳການຜະລິດກະສິກຳໄດ້ດີຂຶ້ນ ໄປພ້ອມກັບການຍົກສະມັດຖະພາບການຜະລິດ. ຕົວຢ່າງ, ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 1995 ເປັນຕົ້ນມາ ຊາວນາໃນເຂດ ຕຳຟວງ ສາມາດທຳການຜະລິດເຂົ້າໄດ້ 2 ຄັ້ງ ແລະ ປູກພືດເສັມ (ເຊັ່ນ: ອ້ອຍ ແລະ ສາລີລູກປະສົມ) ໄດ້ໄດ້ອີກ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ. ນອກນັ້ນ, ການລ້ຽງໝູ ແລະ ຈຶງເພື່ອໃຫ້ຊີ້ນ, ລ້ຽງເປັດເພື່ອໃຫ້ຊີ້ນ ແລະ ໄຂ່ ແລະ ການລ້ຽງປາ ໄດ້ມີແຜນການໄວ້ໃນອະນາຄົດ.

ວິທີການລົງຢັ້ງຢືນຢາມພາກສະໜາມ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຝິກອົບຮົມ ຈະໄດ້ໄປຢັ້ງຢືນ ໂຄງການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ຕຳຟວງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ ຫ່າງຈາກ ນະຄອນ ໂຮຈິມິນ ໄປທາງທິດຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້ ປະມານ 220 ກມ ເປັນເວລາ 2 ວັນ. ໃນທີ່ນີ້, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຝິກອົບຮົມ ຈະມີໂອກາດໄດ້ສັງເກດການ ກ່ຽວກັບ ວຽກວິສະວະກຳກ່ຽວກັບການສ້າງປະຕູນໍ້າ ແລະ ລະບົບຂົນລະປະທານ, ສຳພາດ ທົວໜ້າໂຄງການ ກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ມູນຄ່າຂອງການສ້າງໂຄງການ ແລະ ປະສິດທິຜົນຂອງການດຳເນີນງານຂອງໂຄງການ. ນອກນັ້ນ, ຍັງຈະໄດ້ໂອ້ລົມກັບຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບຜົນໄດ້ ແລະ ຜົນເສັຍຂອງໂຄງການອີກດ້ວຍ.

ໃນການຢັ້ງຢືນນີ້, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຝິກອົບຮົມ ຈະຖືກແບ່ງອອກເປັນ 2 ຈຸ ຊຶ່ງແຕ່ລະຈຸຈະໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໃຫ້ທຳໜ້າທີ່ດັ່ງນີ້:

ພາກວິຊາ	ຈຸດສຸມ
ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	ຈົ່ງປະເມີນຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ ໃນໄລຍະກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການສ້າງຕັ້ງໂຄງການ - ຜົນຂອງໂຄງການ ໄດ້ມີຜົນກະທົບເຮັດໃຫ້ ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນດີຂຶ້ນ ຫຼື ດ້ອຍລົງ? - ໂຄງການນີ້ຈະມີຜົນກະທົບ ໄປໃນທົ່ວເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງຫຼືບໍ່?
ວິສະວະກຳ	ຈົ່ງໃຈແຍກລະອຽດກ່ຽວກັບ ລັກສະນະ (ສະເປັກ) ຂອງໂຄງການຕຳຟູງ (Tam Phuong) - ວິທີການເຊັ່ນດຽວກັນນີ້ ໄດ້ຖືກນຳເອົາໄປໃຊ້ໃນທົ່ວເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ຳຂອງ ບໍ່? - ມີບັນຫາຫຍັງເກີດຂຶ້ນໃນເວລາດຳເນີນໂຄງການ? - ໂຄງການມີປະສິດທິຜົນດີບໍ່?
ສະຖາບັນ	ຈົ່ງລະບຸຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການນຳໃຊ້ແລະຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ໃຫ້ອະທິບາຍກ່ຽວກັບການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. - ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນ? - ແມ່ນໃຜເປັນອຳນາດການປົກຄອງ ແລະ ເປັນອົງກອນຄຸ້ມຄອງ ທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ? - ມີກົນໄກແນວໃດທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ເປັນສິ່ງເອື້ອອຳນວຍສຳຫຼັບການ ປົກສາຫາລິກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການປະສານງານແລະຮ່ວມວຽກລະຫວ່າງອົງກອນຕ່າງໆ?
ນະໂຍບາຍແລະການວາງແຜນການ	ຈົ່ງກຳນົດວ່າ ເປັນຫຍັງໂຄງການນີ້ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ນອກຈາກໂຄງການນີ້ແລ້ວ ຍັງມີທາງເລືອກອັນອື່ນອີກບໍ່ - ເຫດຜົນຂອງການສ້າງຕັ້ງໂຄງການມີຫຍັງແດ່? - ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການທີ່ຕັ້ງໄວ້ມີຫຍັງແດ່? - ໄດ້ດຳເນີນການສຶກສາຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສຳຫຼັບໂຄງການນີ້ຫຼືບໍ່? - ມີຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກຫຍັງແດ່ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ?

ພາຍຫຼັງສໍາເລັດການຢ້ຽມຊົມພື້ນທີ່ໂຄງການ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ ແຕ່ລະຈຸ ຈະໄດ້ສະເໜີຜົນການສຶກສາຂອງຕົນຕໍ່ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຝິກອົບຮົມໃນຫ້ອງຮຽນ ໂດຍເນັ້ນໜັກໃສ່ບົດຮຽນຂອງຕົນ ທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກຕົວຈິງ ທີ່ເປັນອັນເສີມສ້າງເຮັດໃຫ້ ທິດສະດີກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນແລະສິ່ງແວດລ້ອມແບບປະສົມປະສານ (IREM) ທີ່ໄດ້ຖ່າຍທອດໃຫ້ ໃນຫ້ອງຮຽນ ໃຫ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນຕື່ມ.

ບົດຮຽນທີ່ສາມາດນໍາໄປໝູນໃຊ້

ບັນດາບົດຮຽນທີ່ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຝິກອົບຮົມ ຄາດວ່າຈະເກັບກໍາໄດ້ ພາຍຫຼັງສິ້ນສຸດກໍລະນີສຶກສາ ແລະການຢ້ຽມຊົມພື້ນທີ່ໂຄງການ ອາດຈະລວມມີ:

1. ຢາກເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຄງການ ແລະຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຄາດຫວັງໄວ້ຂອງໂຄງການ, ກ່ອນການລົງມືສ້າງຕັ້ງ ໂຄງການພັດທະນາໂຄງລ່າງຂະໜາດໃຫຍ່ ຄວນທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບ ສະພາບການທາງດ້ານ ລະບົບນິເວດທໍາມະຊາດ ແລະ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃຫ້ດີເລີຍກ່ອນ; ການສຶກສາຍຸດທະສາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງບັນດານະໂຍບາຍຕ່າງໆ ທີ່ສະເໜີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈະສະໜອງ ຜົນຂອງການສ່ອງແສງກັບ ອັນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຜົນກະທົບຕ່າງໆ ບໍ່ວ່າຈະເປັນ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດໂດຍທາງກົງ, ທາງອ້ອມ ແລະ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງກິດຈະກຳທີ່ຈະນໍາເອົາມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຍັງຊ່ວຍເປັນທິດນໍາ ສໍາຫຼັບການວາງແຜນການແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດອີກດ້ວຍ;
2. ສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມແບບຄົບຊຸດ ດັ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ໍາຂອງນີ້ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ນໍາໃຊ້ວິທີການແບບໝູນໃຊ້ ເຂົ້າໃນການວາງແຜນການ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ. ຊ່ອງຫວ່າງຂອງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພຶດຕິກຳຂອງການບຽດຍິດຂອງນ້ໍາເຄັມ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມ ຈະນໍາໄປສູ່ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທາງດ້ານວິທະຍາສາດກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະສິດທິຜົນຂອງລະບົບປະຕູນໍ້າ ແລະ ຊົນລະປະທານ ທີ່ຄາດຫວັງໄວ້. ໃນເຫດການດັ່ງນີ້, ສິ່ງທີ່ດີທີ່ສຸດ ຄວນຈະດໍາເນີນໂຄງການ ເປັນໄລຍະ ຕາມແຕ່ລະບາດກ້າວ (ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ເລີ່ມຕົ້ນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການສະເພາະດ້ານ ທີ່ສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງພວກມັນ) ໃນຂະນະທີ່ດໍາເນີນການຄົ້ນຄ້ວາເພີ່ມເຕີມ ໃນຊ່ອງຫວ່າງຂອງຄວາມຮູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
3. ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈ ສາເຫດສໍາຄັນຂອງການເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ແລະໃນການກຳນົດວິທີທາງການແກ້ໄຂຄວາມຈໍາເປັນຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໄດ້ດີກວ່າ; ແລະ
4. ໂຄງການສຶກສາຍຸດທະສາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ສຶກສານະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານຕ່າງໆ ສາມາດສະໜອງການສ່ອງແສງກັບທີ່ດີ ກ່ຽວກັບຄວາມເໝາະສົມ ແລະປະສິດທິຜົນຂອງໂຄງການ, ລວມທັງຜົນທີ່ຈະຕາມມາແບບບໍ່ຄາດຄິດຂອງພວກມັນ ອີກດ້ວຍ. ເຖິງວ່າ ນະໂຍບາຍການຜະລິດເຂົ້າໃຫ້ກຸ້ມກິນຂອງລັດຖະບານ ຫວຽດນາມ ຈະປະສິດຜົນສໍາເລັດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ກໍຕາມ, ແຕ່ມັນສ້າງຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ ສ້າງຕັ້ງໂຄງການພັດທະນາໂຄງລ່າງອັນໃຫຍ່ໂຕ ແລະໃຊ້ທຶນຮອນມະຫາສານ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ໍາຂອງ, ທີ່ອາດຈະບໍ່ມີຄວາມຍືນຍົງຕະຫຼອດໄປ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ເພື່ອເປັນການຕິຖອຍບັນຫານີ້, ລັດຖະບານກໍາລັງສຸມໃສ່ ການຄົ້ນຄ້ວາທິດລອງຊະນິດພັນເຂົ້າ ທີ່ມີຄວາມທົນທາງຕໍ່ດິນເຄັມ ແລະສິ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນທໍາການລ້ຽງກຸ້ງປະສົມປະສານກັບການປູກເຂົ້າ ໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມແມ່ນ້ໍາຂອງ ໃນບ່ອນທີ່ເຫັນວ່າ ລະບົບປະຕູນໍ້າມີປະສິດທິພາບຕໍ່າລົງ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

- ADB. 1993. Irrigation. Environmental Guidelines for Selected Agricultural and Natural Resources Development Projects. Asian Development Bank. pp. 14-23.
- Anonymous. 1988. Tam Phuong Water Control Project. Final Report.
- Anonymous. 1988. Benefits from Salinity Forecasts of Stage III for Tam Phuong Project, Prepared for Workshop on Salinity Forecasting in the Mekong Delta. General Department of Meteorology and Hydrology of Vietnam.
- Do, V.P. 1988. Report on the Salinity Forecasting Operations in Services to Agricultural Production in Cuu Long Province. Prepared for Workshop on Salinity Forecasting in the Mekong Delta. General Department of Meteorology and Hydrology of Vietnam.
- Nguyen, N.A. 1999. Water Resource Development and Wetland Protection in the Mekong Delta. Report to National Workshop on Wetland Classification System and Wetland Mapping in the Mekong Delta.
- Torns, G., F.R. Harns, F.J.M. Hoozemans, R.B. Zeidler and N.H. Nguyen. 1996. Vietnam Coastal Zone Vulnerability Assessment. Final Report. Prepared for the Government of The Netherlands and the Government of the Socialist Republic of Vietnam. pp. 15-40.

Figure 1 Salinity intrusion in the Mekong Delta

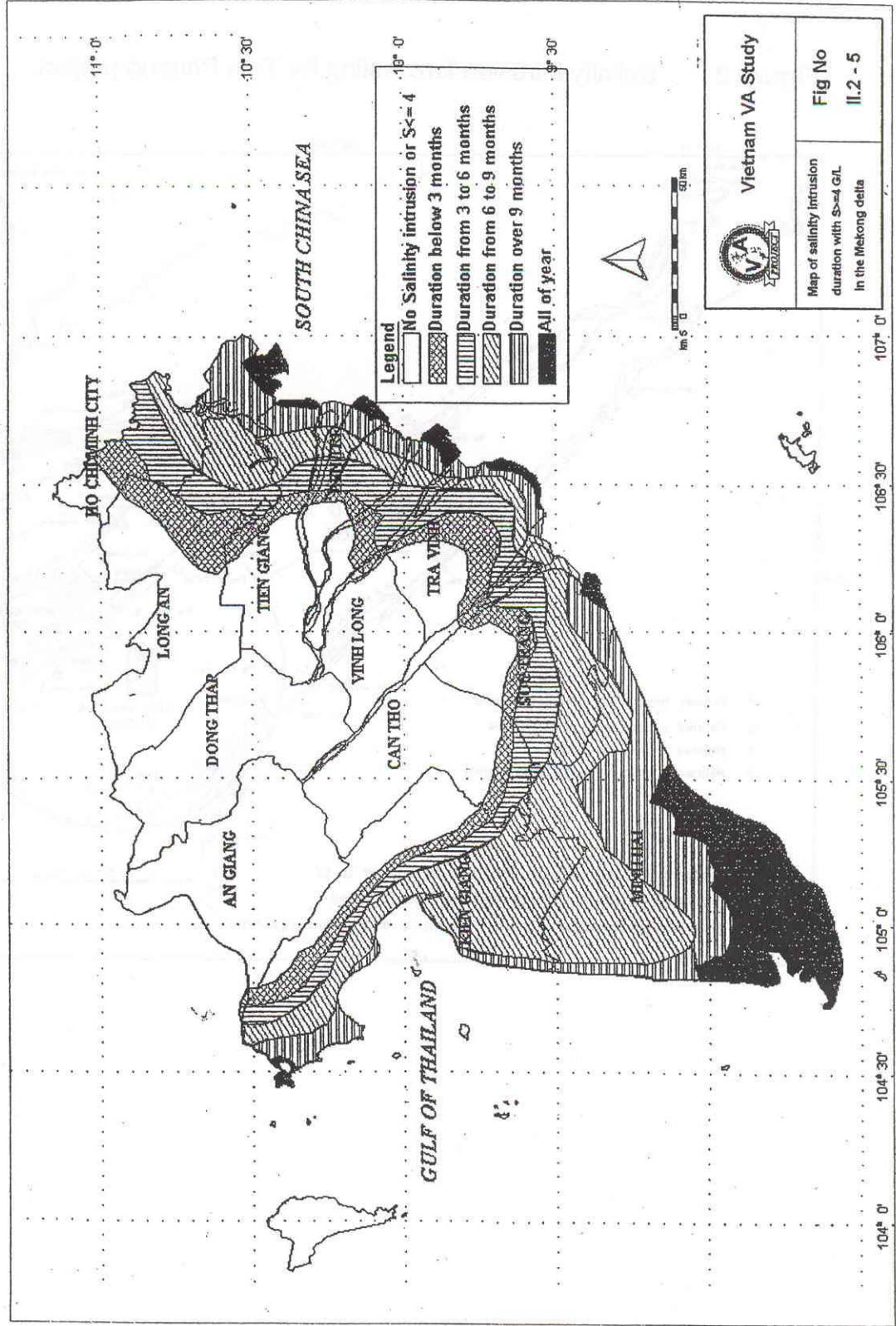

Figure 2 Salinity intrusion forecasting for Tam Phuong project

